

Foukání

V současné době máme 7 foukačů, kterým jednou za měsíc dovezeme sklo a odvážíme si od nich nafoukané perle, které se pak v naší výrobě dále zpracovávají. Jen pro zajímavost, až na jednoho muže v současné době perle foukají pouze ženy.

A abychom Vám přiblížili, jak vypadá taková domácí práce foukačů, některé z našich dlouholetých foukačů jsme vyzpovídali. Co všechno foukání obnáší a jak vypadá běžný pracovní den foukače? Více se můžete dočíst v rozhovorech.

Rozhovor s panem Böhmem

Semily, 4. 5. 2016

„Osobně se mi líbí sklářství jako takové.“

Jak dlouho již foukáte perle? Od roku 1998.

Čím jste se původně vyučil? Úplně mimo obor – zedníkem.

Jak jste se k foukání dostal? Já jsem tenkrát marodil se zády a moje sousedka Kubíčková foukala. Párkrát jsem se tam na ni byl podívat, zkusil si to a začalo mě to bavit.

Jak dlouho jste se zaučoval? Poměrně rychle. Když jsem si to poprvé zkusil, sousedka byla překvapená, jak mi to šlo. Pak jsem se jezdil zaučovat k jednomu pánovi do Rokytnice n. Jizerou, který celý život foukal. Ten byl jakýmsi mistrem foukačů, který měl poslední slovo, když nastupoval nový foukač a posuzoval, zda je dost šikovný na to, aby foukal nebo ne.

Jak vnímáte to, že pracujete na pozici, kterou byste nemohl dělat nikde jinde na světě než v naší firmě? Já to vnímám tak nějak normálně. Když se občas lidé zeptají, co dělám, neví, co si mají pod tím představit. Myslí si, že foukám pusou.

Foukáte malé, střední nebo velké perle? Hlavně velké perle, které mě baví nejvíce. U nich mohu sledovat televizi, než se mi sklo roztaví (smích...)

Jako jediný foukáte celé figurky např. mašinky, králíčky nebo šišky.... To ano, většina jde tak nějak dobře až na kuřátka, o těch mi ani nemluvte. Je velice obtížné je správně vyfouknout, aby nepraskaly. Nejdůležitější je dobře naskládat rozžhavené sklo do formy, zejména do hlaviček. Jinak jsou moc silné v krčkách a praskají. Někdy se stává, že třeba z 5 kuřátek jich zůstanou dobré pouze 2. Ostatní po vyfouknutí slyším, jak postupně praskají.

Co se Vám fouká nejhůře? Nejhůře se mi foukaly macešky. Většinou když se jedna povedla, ta druhá bohužel ne.

Máte rád tuto práci? Můj sen to úplně původně nebyl, ale zkusil jsem to a chytlo mě to.

Můžete nám popsat, jak vypadá Váš běžný pracovní den?

Kolik hodin denně průměrně foukáte? Většinou dopoledne od 8 hodin zhruba do oběda. Potom někdy chvíli po obědě. Nejvíce ale foukám od 20 hodin do půlnoci, kdy mám na to největší klid. Po delším foukání potom začínají pálit oči a bolí záda.

Spálíte se ještě někdy navzdory Vaším bohatým zkušenostem s foukáním? Nejhorší jsou velké kulaté perle, při kterých musím nosit rukavice, protože když je vyndáváte, často praskají. Jinak se potom rozžhavené sklo přilepí na kůži a rány se špatně hojí.

Ovlivňuje foukání nějakým způsobem to, jak se zrovna cítíte? Ano, někdy to prostě nejde. To je potom lepší přestat a vrátit se k tomu později.

Rozhovor s paní Valáškovou

Semily-Cimbál, 4. 5. 2016

„Nějaký ten rok už foukám a pořád z toho nejsem úplně moudrá.“

Jak dlouho již foukáte perle? Přes 20 let, asi od roku 1992.

Čím jste se původně vyučila? Původně jsem se vyučila pánskou krejčovou.

Jak dlouho jste se zaučovala? Asi 2 měsíce jsem se jezdila zaučovat do Poniklé. Potom jsem dostala domů foukací stůl a začala foukat doma.

Jak jste se k foukání dostala? Přivedla mě k tomu moje švagrová. Říkala, že když máme doma hospodářství, mohlo by se to s tím foukáním po doma dobře skloubit.

Jak vnímáte to, že pracujete na pozici, kterou byste nemohla dělat nikde jinde na světě než v naší firmě? Asi jsem nad tím nijak nepřemýšlela. Ale je dobrý pocit, když člověk ví, že jeho perličky jsou všude možně po světě. Např. v Americe, Rusku, Německu... a lidé je mají na stromečku.

Je něco, co vám při foukání vadí? Nemám ráda, když měním formu. Vždy mi to chvíli trvá, než se s tím srovnám. Lépe se mi přechází z menších perlí na ty větší.

Stal se Vám nějaký úraz? Velký úraz ne. Jednou jsem si ale propíchla sklem palec. Problém je, že sklo není na rentgenu vidět. Nedá se tedy zjistit, kde přesně v těle je. Pár střípků mi tedy v ruce zůstalo.

Dnes se již fouká na plyn, zažila jste také ještě foukání na benzín? Ano, byla jsem jedna z posledních, kdo foukal na benzín. Pak jsem se musela přeučit na plyn.

Byl v tom nějaký rozdíl? Podle mě to jde na plynu rychleji, má asi větší výhřevnost. Nevýhodou benzínu bylo, že když se dofukovala nádržka, dost to zapáchalo.

Máte ráda tuto práci? Ano, baví mě. Hlavně když mi to jde (smích...).

Můžete nám popsat, jak vypadá Váš běžný pracovní den?

Kolik hodin denně průměrně foukáte? Foukám z rána, kdy je pravda, že ruce ještě nejsou úplně poslušné a také odpoledne. Mezi 2 a 5 hodinou se mi zdá, že mi to jde nejlépe.

Spálíte se ještě někdy navzdory Vašim bohatým zkušenostem s foukáním? Ano, spálím a docela často. Většinou se mi to děje, když zrovna nejsem úplně v pohodě.

Ovlivňuje foukání nějakým způsobem to, jak se zrovna cítíte? Ano. Někdy to jde, někdy to nejde. Člověk musí být v pohodě, nesmím být rozhozená. Když se nedaří, je lepší odejít.

Rozhovor s paní Hradeckou

Roztoky u Jilemnice, 5. 5. 2016

„Připadá mi, že to, co dělám, má nějaký smysl.“

Jak dlouho již foukáte perle? Od roku 1989. Asi 27 let.

Čím jste se původně vyučila? Vyučila jsem se pod podnik Železnobrodské sklo v oboru navíjení skleněných perlí.

Co Vás zaujalo na tomto oboru? Práce se sklem je zajímavá a baví mě. Proto jsem hledala něco podobného v okolí svého bydliště.

Jak jste se dostala k tomu, že jste začala foukat pro naši firmu? Dnešní Rautis (dříve Astir) ještě patřil pod Železnobrodské sklo. Když mi bylo nabídnuto, že můžu pracovat doma, žádné píchačky, měla jsem jasno.

Jak dlouho jste se zaučovala? Asi měsíc jsem se jezdila zaučovat do Poniklé. Možná déle.

Jak vnímáte to, že pracujete na pozici, kterou byste nemohla dělat nikde jinde na světě než v naší firmě? Je to příjemný pocit a připadá mi, že to má nějaký smysl.

Foukáte malé, střední nebo velké perle? Foukám malé perle, konkrétně rauty „čtyřky“ (pozn. nejpoužívanější perle na našich perličkových ozdobách).

Měla jste někdy nějaký pracovní úraz? Žádný vážný úraz jsem naštěstí neměla. Pouze jsem si zapíchla sklo skrz prst, které se pak zlomilo. Částečně se mi ho podařilo vyndat. Když si ale přejeďu přes prst, pořád ho tam cítím.

Jak vnímáte to, že pracujete doma? Velkou výhodou je, že si práci uzpůsobím, jak zrovna potřebuju já, nebo členové mé rodiny. Nemusím nikam dojíždět a ani nikomu vysvětlovat, že jdu třeba se synem k zubaři.

Můžete nám popsat, jak vypadá Váš běžný pracovní den?

Kolik hodin denně průměrně foukáte? Foukám ráno, když všichni odejdou z domu, zhruba od půl 8 do oběda. Každou hodinu musím na chvíli vstát, kvůli zádům. Po obědě ještě chvíli foukám asi do 3 hodin. Víkendy si většinou nechávám volné.

Jelikož foukáte pouze jeden typ perlí, můžete nám říct, kolik jich průměrně za den nafoukáte? Protože jsou hodně používané, tak se snažím o 20 svazků denně.

Spálíte se ještě někdy navzdory Vaším bohatým zkušenostem s foukáním? Ano, spálím. Díky tomu, že už dlouho foukám, mám na prstech tvrdou kůži a už to ani tolik necítím. Kvůli ztvrdlé kůži na prstech jsem měla např. problém, když jsem si chtěla udělat pas s otisky prstů. Ale spíše než bych se spálila, častěji se píchnu.

Ovlivňuje foukání nějakým způsobem to, jak se zrovna cítíte? Určitě ano. Jakmile je napětí a člověk je zatuhlý, tak to nejde. Je potřeba uvolnit ruce. A když je nějaký větší problém, je lepší to ten den vůbec nezkoušet.

Z rozhovorů vyplývá, že se foukači v jednom shodují. Když jim foukání nejde, což se občas stává, je lepší přestat, odreagovat se a vrátit se k tomu později. Každý z nich má také své různé vycytávky a metody. Různě si nastavují stroj na každý typ formy např. štelováním pumpičky nebo dotahováním pérka u pedálu. Většina z foukačů má foukací stroj umístěný někde v suterénu, garáži nebo dílně. Je to hlavně kvůli střepům, které jsou potom všude. Většina foukačů má v prstech malé střípky, které se velice obtížně vyndávají, jelikož průhledné sklo není vidět.